

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikulumu i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Mira Čuvidić
Zvanje	učiteljica razredne nastave
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	OŠ Rajić
Adresa elektroničke pošte	mira.cuvidic@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Ritam geometrijskih likova (Slikanje vlaka iz mašte kolažem)
Predmet (ili međupredmetna tema)	Likovna kultura
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	OŠ LK A.1.1. Učenik prepoznaje umjetnost kao način komunikacije i odgovara na različite poticaje likovnim izražavanjem. OŠ LK A.1.2. Učenik demonstrira poznavanje osobitosti različitih likovnih materijala i postupaka pri likovnom izražavanju. OŠ LK B.1.1. Učenik razlikuje likovno i vizualno umjetničko djelo te prepoznaje osobni doživljaj, likovni jezik i tematski sadržaj djela. OŠ LK B.1.2. Učenik uspoređuje svoj likovni ili vizualni rad i radove drugih učenika te opisuje svoj rad i vlastiti doživljaj stvaranja.
Tijek nastavnog sata	Priprema materijal za rad Učenici pripremaju škarice, ljepilo, mapu i kolaž papir. Pitamo ih što misle hoćemo li papirima u boji crtati ili slikati? Danas ćemo slikati, a likovnu tehniku kojom ćemo stvarati zovemo kolaž. Komade papira režemo ili trgamo prstima, raspoređujemo po papiru, a zatim lijepimo na bijeli papir.

Motivacija: VLAK TERETNJAK

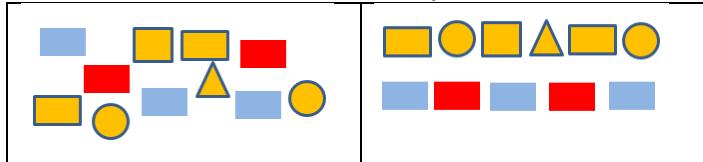
Ponavljamo tradicijsku glazbenu igru koju smo naučili na satu glazbene kulture. Učenici stoje u koloni, jedan drugome drži ruke na ramenima, hodaju u ritmu učionicom, svi istom nogom (lijeva – desna – lijeva) glasno izgovarajući stihove.

Ide vlak teretnjak, čihu-čihu-čihu-hu.
Vozi tele do Kapele, čihu-čihu-čihu-hu.
Kad je došlo Vrpolje, čihu-čihu-čihu-hu,
Neće tele napolje, čihu-čihu-čihu-hu.
Ali tele dobro zna, čihu-čihu-čihu-hu,
da dolazi Kapela, čihu-čihu-čihu-hu.

Razgovaramo kako smo hodali u vlakiću. (*svi istom nogom, lijeva – desna – lijeva...*) Objasnjavamo učenicima da smo hodali u ritmu. Ritam je pravilna izmjena ili ponavljanje pokreta, oblika, likova i slično.

Prisjećamo se prethodnoga sata matematike na kojemu smo vježbali nastavljanje nizova geometrijskih likova.

Koje smo geometrijske likove učili? *Pravokutnik, trokut, kvadrat i krug.* Projiciramo na ploči dvije slike, učenici promatraju i odgovaraju na učiteljeva pitanja. Što je zajedničko slikama, Što prikazuju slike? Koje geometrijske likove uočavate? Po čemu se razlikuju slike?

Učenici uočavaju da se na drugoj slici likovi pojavljuju u nizu, dva su niza na slici. Zaključuju da je to ritam likova u nizu.

Promatranje neposredne okoline i uočavanje ritma: prozori na učionici, članci na radnjama, klupe u učionici.

Ako imate tablete u učionici, mogu učenici u parovima odigrati kviz u alatu Quizizz, gdje trebaju prepoznati koje slike prikazuju ritam. Ako nemate ili ne želite, prikažete slike na ploči (Prilog 1), a učenici mogu pljesnuti ako slika prikazuje ritam. Ako ne prikazuje ritam, učenici ne plješću. Učitelj će pokazivati jednu sliku koja prikazuje ritam, jednu koja ne prikazuje i tako redom. Učenici zaključuju da su pljeskali ritam i da ritam možemo vidjeti i čuti.

Najava zadatka

Danas ćete kolažem od geometrijskih likova naslikati naš vlak teretnjak, prikazujući vagone u pravilnom ritmu. Lokomotiva neka bude različite boje od vagona. A za vagone izaberite dvije boje koje će se izmjenjivati u ritmu.

Npr. jedan vagon jedna boja, drugi druga i tako redom. Ili 2 vagona jedna boja, jedan vagon druga boja... U radu uporabite više geometrijskih likova.

	<p>Realizacija</p> <p>Učenici izrežu geometrijske likove, slažu ih na papir, kombiniraju, a tek potom lijepe ljepljivom masom svoj vlak. Rade uz stalni učiteljev poticaj i motivaciju.</p> <p>Analiza i vrednovanje</p> <p>Postavimo reprodukciju umjetničkog djela: http://likovna-kultura.ufzg.unizg.hr/images29/Vasilij.Kandinski.Kompozicija.X.1939.JPG</p> <p>Razgovaramo o tome: <i>Koje se geometrijski likovi nalaze na reprodukciji tog djela? Opiši kako se izmjenjuju ti likovi i njihove boje.</i> Učenici uočavaju ritam na reprodukciji. Nakon toga slijedi uspoređivanje umjetničkog djela s likovnim radovima učenika izloženih na ploči ili panou. Učenici pronađu sličnost i razliku među njima.</p> <p>Likovne radove učenika pojedinačno izložiti na razredni pano. Ponavljamo koji je bio današnji zadatak. Učenici uspoređuju svoj likovni rad i radove drugih učenika. Posebnu pozornost obraćamo na ritam likova. Opisuju svoj rad i vlastiti doživljaj. Pohvaljujemo radovi koji se ističu kreativnošću i originalnošću.</p>				
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<table border="1"><thead><tr><th data-bbox="493 1545 1002 1590">UČENICI</th><th data-bbox="1002 1545 1373 1590">UČITELJ</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="493 1590 1002 2046"><ul style="list-style-type: none"> - pripremaju materijal za rad - pjevaju i hodaju u ritmu - Ide vlak teretnjak - odgovaraju na učiteljeva pitanja - slušaju upute za rad i zadatak - rješavaju kratki kviz ili pljesnu rukama kada uoče ritam na slici - ponavljaju zadatak radi provjere jesu li ga dobro razumjeli- zamišljaju svoj vlak</td><td data-bbox="1002 1590 1373 2046"><ul style="list-style-type: none"> - pomaže učenicima pripremiti radna mesta i potreban pribor za rad - ponavlja način rada s kolaž papirom - najavljuje temu - obilazi učenike dok samostalno rade, potiče ih i motivira u radu - po potrebi pomaže učenicima, osobito učenicima s teškoćama</td></tr></tbody></table>	UČENICI	UČITELJ	<ul style="list-style-type: none"> - pripremaju materijal za rad - pjevaju i hodaju u ritmu - Ide vlak teretnjak - odgovaraju na učiteljeva pitanja - slušaju upute za rad i zadatak - rješavaju kratki kviz ili pljesnu rukama kada uoče ritam na slici - ponavljaju zadatak radi provjere jesu li ga dobro razumjeli- zamišljaju svoj vlak	<ul style="list-style-type: none"> - pomaže učenicima pripremiti radna mesta i potreban pribor za rad - ponavlja način rada s kolaž papirom - najavljuje temu - obilazi učenike dok samostalno rade, potiče ih i motivira u radu - po potrebi pomaže učenicima, osobito učenicima s teškoćama
UČENICI	UČITELJ				
<ul style="list-style-type: none"> - pripremaju materijal za rad - pjevaju i hodaju u ritmu - Ide vlak teretnjak - odgovaraju na učiteljeva pitanja - slušaju upute za rad i zadatak - rješavaju kratki kviz ili pljesnu rukama kada uoče ritam na slici - ponavljaju zadatak radi provjere jesu li ga dobro razumjeli- zamišljaju svoj vlak	<ul style="list-style-type: none"> - pomaže učenicima pripremiti radna mesta i potreban pribor za rad - ponavlja način rada s kolaž papirom - najavljuje temu - obilazi učenike dok samostalno rade, potiče ih i motivira u radu - po potrebi pomaže učenicima, osobito učenicima s teškoćama				

	<p>iz mašte sastavljen od geometrijskih likova</p> <p>- samostalno stvaraju vlastiti likovni rad kolaž papirom</p> <p>- pomažu učitelju izložiti likovne rade</p> <p>- promatraju reprodukciju, uočavaju na reprodukciji ritam</p> <p>- uspoređuju reprodukciju sa vlastitim likovnim radom i radovima drugih učenika</p> <p>- pospremaju svoje radno mjesto</p> <p>- ispunjavaju listu za samovrednovanje</p>	<p>- čita tvrdnje s listića za samoprocjenu</p> <p>- u vrednovanju ih potiče na kritičko mišljenje</p>																									
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	<p>Učenik u stvaralačkom procesu i izražavanju koristi likovni jezik tako da kreće od doživljaja cjeline prema detalju.</p> <p>Likovni pojmovi: lik, geometrijski lik Ritam: ponavljanje i izmjena oblika na plohi i u prostoru.</p> <p>U aktivnostima koristimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukcije umjetničkih djela, - Quizizz kviz - konkretnе primjere iz neposredne okoline na kojima učenik prepoznaje i uočava ritam - listiće za samovrednovanje																										
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	<p>Vrednovanje kao učenje</p> <p>Na kraju nastavnog sata učenici ispunjavaju listu za samovrednovanje. Učitelj čita, a učenici bilježe na svoje listiće.</p> <table border="1"><thead><tr><th></th><th></th><th></th><th></th></tr></thead><tbody><tr><td>Donio sam potreban pribor.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Pažljivo sam slušao upute.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Rad je dovršen.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Na mome radu drugi učenici uočili su ritam.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Nakon slikanja pospremio sam svoje radno mjesto.</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table> <p>Vrednovanje za učenje</p> <ul style="list-style-type: none"> – učiteljevo praćenje učenika tijekom cijelog stvaralačkog procesa – učiteljevo opažanje ponašanja učenika tijekom izrade likovnog rada – primjenjivanje dogovorenih kriterija vrednovanja u raznim etapama izrade likovnog rada							Donio sam potreban pribor.				Pažljivo sam slušao upute.				Rad je dovršen.				Na mome radu drugi učenici uočili su ritam.				Nakon slikanja pospremio sam svoje radno mjesto.			
Donio sam potreban pribor.																											
Pažljivo sam slušao upute.																											
Rad je dovršen.																											
Na mome radu drugi učenici uočili su ritam.																											
Nakon slikanja pospremio sam svoje radno mjesto.																											

Vrednovanje naučenog				
		IZVRSNO	VRLO DOBRO	DOBRO
	STVARALAŠTVO			
	PRODUKTIVNOST			
	KRITIČKO MIŠLJENJE			
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	<p>Poticanje kreativnosti Pokušajte zamisliti vlak od geometrijskih likova. U radu upotrijebite sve likove koje smo učili. Vlak neka bude neobičan, iz vaše maštete.</p> <p>Poticanje kritičkog mišljenja U vršnjačkom vrednovanju učenike potičemo da uočavaju na svom radu i radovima drugih učenika jesu li kreativno i maštovito izvršili zadatak, je li rad dovršen, uredan. Uočava li se ritam na likovnim radovima?</p>			
DODATNI ELEMENTI¹				
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	<p>OŠ GK B.1.3. Učenik izvodi glazbene igre uz pjevanje, slušanje glazbe i pokret uz glazbu.</p> <p>MAT OŠ B.1.2. Prepoznaće uzorak i nastavlja niz.</p> <p>ikt A.1.1. Učenik uz učiteljevu pomoć odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju za obavljanje jednostavnih zadataka.</p> <p>uku A.1.3</p> <p>3. Kreativno mišljenje Učenik spontano i kreativno oblikuje i izražava svoje misli i osjećaje pri učenju i rješavanju problema.</p> <p>uku D.1.2. Suradnja s drugima Učenik ostvaruje dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađuje u različitim situacijama i spremjan je zatražiti i ponuditi pomoć.</p>			
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	<p>GLAZBENA KULTURA - glazbena igra ide vlak teretnjak, hodanje u ritmu</p> <p>MATEMATIKA – geometrijski likovi, niz likova</p> <p>IKT – rješavanje interaktivne vježbe u alatu Quizizz</p> <p>UKU – kreativnost u likovnom izražavanju</p> <ul style="list-style-type: none"> – suradnja u pripremi materijala, pospremanju radnog mesta – ako je netko zaboravio pribor, učenici posuđuju jedni drugima			

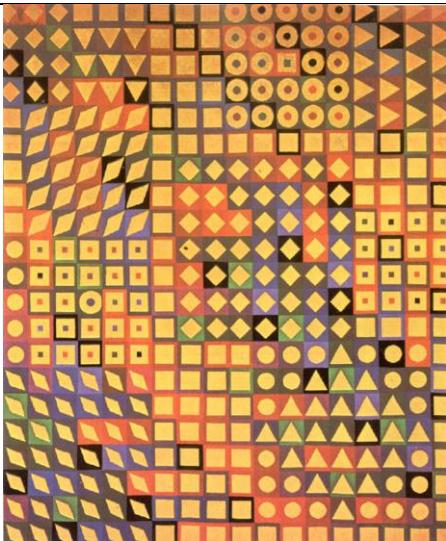
¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Učenicima s teškoćama potrebna je pomoć u radu u svim aktivnostima. Ako je potrebno učitelj ili drugi učenici pomažu im pri pripremi materijala za rad. Dobro je da učenik s teškoćama ponovi zadatak, prije same realizacije, kako bismo bili sigurni da ga je razumio. Učitelj češće obilazi učenika pri samostalnom radu, daje mu dodatne upute, postavlja poticajna pitanja, pohvaljuje ono što je dobro napravio.
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Na kraju nastavnog sata daroviti učenici mogu slagati likovne radove na ploču ili pano; opisuju reprodukciju s naglaskom na ritam; daju kritički osvrt na radove koje smatraju izvrsnima, najuspješnijima i obrazlažu zašto.
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	5 – Likovni problem u potpunosti je realiziran, likovni uradak je kreativan i originalan, bogat detaljima. Učenik opisuje i uspoređuje vlastiti likovni uradak te uratke drugih učenika prepoznajući i uspoređujući uporabu likovnih pojmoveva i likovnih materijala. 4 – Likovni problem realiziran je uz manji poticaj i dodatne upute. Rad je dovršen, bogat detaljima. Učenik je pokazao velik trud u radu. Učenik opisuje i uspoređuje svoj likovni rad i radove drugih učenika. 3 – Likovni uradak nije dovršen, likovni problem nije u potpunosti realiziran ni uz učiteljevu pomoć. Učenik uz učiteljevu podršku i sudjelovanjem drugih učenika opisuje i uspoređuje svoj likovni rad i radove drugih učenika.
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	Ritam oko nas Učenici će u sljedećih tjedan dana pažljivo promatrati svoj neposredan okoliš i uočavati ritam. Uočeno će crtati i pisati na jedan list papira. Na sljedećem satu likovne kulture analizirat ćeemo rezultate projektnog zadatka. Npr. dani u tjednu, doba dana, stupci na ogradi, drvoređ, parkiralište puno automobila ili crte na parkiralištu, lastavice na žici, niz kuća u ulici.....
Poveznice na multimedijске i interaktivne sadržaje	Autorsko djelo: https://quizizz.com/admin/quiz/5d4ae5e25258cd001a24aace/ritam
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	(U 3. minuti je glazbena igra Ide vlak teretnjak) Izvor reprodukcija http://likovna-kultura.ufza.unizg.hr/reprodukciije%20slika.htm Miroslav Huzjak: Učimo gledati (1-4 i priručnik za nastavnike), Školska knjiga, 2002 Kurikulum za nastavni predmet Likovna kultura za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj, Narodne novine 7/2019-162

Prilog 1.

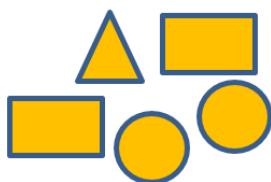
Victor Vasarely, Folk-Lor 1908.

<http://likovnakultura.ufzg.unizg.hr/images%2021/Vasarely.jpg>

Victor Vasarely

<http://likovnakultura.ufzg.unizg.hr/images28/Vasarely3.jpg>

Vasilij Kandinski: "S crnim lukom", 1912.

<http://likovna-kultura.ufzg.unizg.hr/images27/Kandinsky1.jpg>